

Szanowni Państwo,

bardzo się cieszę, że mogę Państwu zaprezentować kolejny tematyczny numer naszego czasopisma. Jak się szybko Państwo zorientują ze spisu treści, większość artykułów dotyczy problematyki architektury drewnianej. Inspiracją jest nie tylko nasze instytucjonalne zainteresowanie, wynikające z analiz i badań prowadzonych w ramach powołanego niedawno przez Narodowy Instytut Dziedzictwa Centrum Architektury Drewnianej, ale również tegoroczne jubileusze wpisów na Listę światowego dziedzictwa UNESCO: 20-lecie umieszczenia na niej drewnianych kościołów południowej Małopolski oraz 10-lecie wpisu drewnianych cerkwi w polskim i ukraińskim regionie Karpat.

Według statystyk prowadzonych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w krajowej ewidencji zabytków znajduje się obecnie 145 261 obiektów architektury, w tym 39 960 to obiekty drewniane. Jedynie 6475 spośród nich zostało wpisanych do rejestru zabytków. Mimo że ten nieodnawialny zasób ciągle maleje, wciąż możemy zachwycać się maestrią dawnych cieśli, którzy z drewna wznosili konstrukcje pełniące swe funkcje przez nierzadko kilkaset lat. Zainteresowanie społeczne tymi zabytkami systematycznie rośnie, tworzone są szlaki architektury drewnianej, licznie odwiedzane przez turystów i miłośników dawnego rzemiosła.

Aktywnie wspieramy działania na rzecz zachowania i badania tego niezwykle cennego zaszobu – głównym celem wspomnianego Centrum Architektury Drewnianej jest nie tylko wzmacnianie świadomości społecznej o wartości zabytków architektury drewnianej i ich walorach dla krajobrazu, ale i upowszechnianie fachowej wiedzy o ich ochronie, a także docenienie kunsztu cieśli, którzy je przez stulecia tworzyli.

Zależy nam także na podkreśleniu znaczenia refleksji naukowej nad zachowaniem obiektów architektury drewnianej i zarządzaniem nimi. Architektura drewniana jest nie tylko naszą najstarszą formą architektoniczną, stosowaną jeszcze przed narodzinami państwa polskiego, ale aż do początków XX wieku – najczęściej stosowaną, co dowodzi jej wagi dla dziedzictwa kulturowego kraju.

Chciałabym polecić Państwa uwadze również inne, niezwiązane z głównym tematem tekstu. W sposób szczególny zachęcam do lektury artykułu profesora Janusza Rymczy pod tytułem *Kanał Augustowski – niezwykła historia budowli hydrotechnicznej z 1. połowy XIX wieku*. Profesor w nietuzinkowy sposób prezentuje historię powstania tego niesamowitego zabytku techniki i tłumaczy, na czym polega jego wyjątkowa wartość.

Koncepcję czasopisma zmieniliśmy ostatnio także po to, by oprócz problematyki ochrony zabytków na poziomie krajowym prezentować wyniki badań naszych sąsiadów. Mam przyjemność polecić Państwa uwadze artykuł, który specjalnie dla nas przygotowały Olga Ryzhova oraz Inna Ivakina pod tytułem *Painting on metal in the art culture of Kyiv: history, collections, stylistics, technique and technology of paintings*.

Życzę owocnej lektury i zachęcam do dzielenia się z nami swoimi opiniami i komentarzami.

dr hab. Katarzyna Zalasieńska

REDAKTOR NACZELNA

Dear Readers,

I am pleased to be able to present to you yet another topically themed issue of our magazine. As you will soon see from the table of contents, most of the articles deal with wooden architecture. We are inspired not only by our own institutional interests, resulting from the analyses and research carried out within the framework of the Centre for Wooden Architecture recently established by the National Heritage Institute, but also by this year's anniversaries of the entries on the UNESCO World Heritage List: the twentieth anniversary of the inclusion of wooden churches of southern Małopolska and the tenth anniversary of the entry of wooden churches in the Carpathian regions of Poland and Ukraine.

According to statistics kept by the National Heritage Institute, there are currently 145,261 architectural objects in the national register of monuments, of which 39,960 are made of wood. Only 6,475 of these have been entered in the register of monuments. Although this non-renewable assemblage of artefacts is continuing to decline, we can still marvel at the mastery of the old-school carpenters who built structures out of wood that fulfilled their role often for several hundred years. Public interest in these monuments is steadily growing, and wooden architecture trails are being created, visited in large numbers by tourists and aficionados of the old crafts.

We actively support the preservation and research of this extremely valuable collection – the main objective of the aforementioned Centre for Wooden Architecture is not only to heighten public awareness of the heritage of wooden architectural monuments and their contribution to the landscape, but also to disseminate professional knowledge on their protection, as well as to recognize the craftsmanship of the carpenters who created them over the centuries.

We are also keen to emphasize the importance of academic reflection on the preservation and management of wooden architecture. Wooden architecture is not only our oldest architectural form, used even before the birth of the Polish state, but until the beginning of the twentieth century – the most frequently used one, which testifies to its importance for Poland's cultural heritage.

I would also like to recommend you read other texts not related to the main topic. I would particularly like to encourage you to read Professor Janusz Rymsza's article entitled 'The Augustów Canal' – an unusual story of a hydrotechnological structure from the first half of the nineteenth century – in which he gives an account of the creation of this amazing technical monument in an unconventional way and explains its unique value.

We have also recently changed the concept of the magazine to present the results of research conducted by our neighbours in addition to issues of national conservation. I am pleased to bring to your attention an article prepared especially for us by Inna Ivakina and Olga Ryzhova under the title 'Painting on metal in the art culture of Kyiv: history, collections, stylistics, technique and technology of paintings'.

I hope you enjoy reading these articles and find them beneficial, and invite you to share your opinions and comments with us.

Katarzyna Zalasieńska, PhD

EDITOR-IN-CHIEF

